

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 21.

Lännummer 5 Cents.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 15 OKTOBER, 1913.

Nr 42.

Det lilla folket i det stora landet.

Af Annie Akerhielm.

(Ur "Idun")

Mycket har i vår tid skrivits här i landet om svenskarne och deras lynne, deras fel och förtjänster — genialis essayer af många våra främsta namn: Hedenstam, Sundbäck och Larin. Det har vid läsningen af alla dessa karaktäristiker så ofta förtjunt mig, att ett förhållande så litet betonadt, i hvilket man enligt min mening har sett grunden till hela vår läggning, till våra fel och våra förtjänster och till vårt ödes tragisk disproportion mellan land och folk. Det lilla folket i det stora landet — se där vårt förnämsta karaktäristikon.

Generellt tagen är svensken människan som vuxit upp med ensamma vidder omkring sig, som ständigt lefvat skild från närmsta grannnen genom mil af snående skog. Därpå hans fantasirikedom, hans sväriska och hans lyriska drag; i ensamheten, utan motsägelser och kritik, våra drömmar sig stora, och det är ju lätt att måta dem med verklighetens mått. Därför har svensken stundom mistats så sagolika bedrifter, stundom mistats så jämnberiga.

Därför ha i Sveriges historia tider af nationell stolthet växlats med tider af nationell ödmjukhet, — ja, själfödmjukelse. Tider af lejonmod med tider af en karaktäristiskt att krypa i vån. Efter Karl XII:s ljuslösa kom den nordliga rykten från Norge och frihetstidens moraliska misär; efter Gustaf III:s korta nationella oppiggång kom det modiosa upprorsvärdet af Finland och den långa tid af nationell själfunderskattning och "småsvenskhet", hvilken ännu sätter sina spår särskildt i våra dagars liberala politik. I tider af framgång och luftning, kända svenskarna till Sverige af det stora landet, i tider af motgång, äro det själva äro det lilla folket.

Den dubbelbetydliga försvaret oss ständigt, än glömma vi det enär, än det andra. I vår nu så brännande försvarfråga framhålls från liberaler håll ständigt och till övermått, att vi äro det lilla folket, vi jämföras med danskar, schweizare och belgare; de- nas hafvadt med vårt och den ab- soluta summan af våra, medan militä- let af de gränssträckningar de och vi ha att försvara ej finner någon plats i jämförelsen, hvilken dargenom blir nästan lika haltande, som om våra ab- soluta försvarskostnader jämfördes med Tysklands eller Frankrikes. Gäller det åter kulturella andamål, då äro vi — alltjämt i liberala ögon — det stora landet; då måste vi, för vår ära skull, kunna bjuda på allt hvad storstater kunna bjuda, maktia allt hvad de mäktiga. Gäller det storleken af våra museer, praktiken af våra teatrar, antalet af våra dagliga tidningar och tidskrifter, rangen af våra hotell och restauranter, då heter det: Detta har Tyskland, detta har Frankrike, det är en skam att icke äfven vi ha det. Därför leva vi i kulturlikt hån- sende i en ständigt kvalitetsömskan- ning. Det finnes för å arnar för våra modernare, af allt annat finnes det för mycket. Allt som uppkom- mer i Sverige öfverdrives, antingen finnes det icke eller i proportioner som ingen annanstädes. För mycket teatrar, för mycket hotell, för mycket restauranter, för mycket tidningar, för mycket försäljningsmagasin, för mycket affärer af hvarje upptänkt slag. Därför är det midantag och icke regel, att hos oss ett företag af snart sagt hvar art som helst har sig; men det underliga är, att de icke bara sig och dock fortsätta att existera af från år. Det kommer också af vårt dram- marlyne, vår vana att tro oss om allt eller intet. Vi bli aldrig visad af skadan, och haru många gånger an en sak visat sig öfverflöd, finnes det alltid någon, som tror att han skall kunna göra det. Så tager ett nytt bolag och en ny ledare upp affären, och rimera sig, och ännu ett annat bolag och en annan ledare, och så vidare för undan; men allmänheten betingar sig allfort af den och tycker till sist att detta är normala sättet för en af- fär att existera. Sin af slukterna ned- arda vana vid ensamma vidder här svensken med sig i storstadslivets centrum; därför trivs han med de många väldiga och osäliga praktloka- lerna och kunnat sig bemästand och till modis vid att intaga sin mid- dag med en öken af obesatta bord om- kring sig. Personalen tycker månens- städes detsamma. Den förbyllas af stort tillöpp af allmänheten. Jag vet en mindre stad, hvares befolkning ut- kottad en half miljon; i damad- lingen med dess långa rad af tomma eleganta hytter kom en dag baderskan upprörd emot mig och förklarade att hon ömögilt kunde betjuna mig; man hade nämligen i biljettkontoret haft den obetydliga arbeten att sända upp tv å badande på en gång!

Äterigen disproportionen mellan land och folk! Behöfvet af utrymme går i Sverige till raseri, till vanvett. Och liksom denna disproportion väx-

EN KONSERVATIV SEGER.

I valet i Chateauguay county. Que. vann de konservativa tack vare korrupta metoder.

Chateauguay county, som sedan konföderationens tid är sedan representerats af en liberal i parlamen- tet, valde i lördags James Morris, konservativ, en invånare i countyt med en majoritet af 144 röster öf- ver Hon. Sydney Fisher från Brome. En öfersikt öfver valet visar, att engelsktalande och fransktalande de- lar lika hyllade regeringens kandidat. Den segerande kandidaten äkte ef- ter valet genom tre af de största plat- serna, och i en intervju sade han, att han ansåg valets utgång såsom ett allmänt erkännande af mr. Bordenas politik. Hon. Sydney Fisher, den se- gerande kandidaten, sade, att han an- såg valet såsom ett af de mest kor-rupta, som han sett, och han trodde, att det lätt skulle kunna öfverklas- zas.

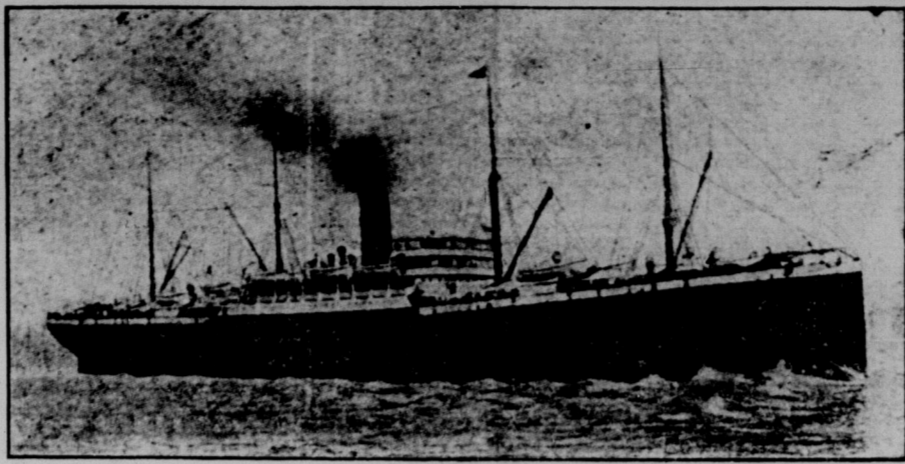
Det är ju allmänt bekant, att de konservativa under de senaste åren begagnat sig af de mest fräcka me- toder för att nå önskad resultat, och de hafva under valet i Chateauguay fortsatt med dylika metoder. De li- berala värdade från Rotterdam till Amerika. Enligt officiella siffror föred- Valresultatet: Kommunn Morris (Kon.) Fisher (Lib.) St. Jean Chrystone 56 — — — Chateauguay 19 — — — 13 Sturbon 19 — — — 29 Ormstown 74 — — — 31 St. Smerment 2 — — — 2 St. Martin 39 — — — 3 St. Antoine l'Abbe 3 — — — 1 St. Philomen 16 — — — 16

Majoriteter tillsam- mans 193 49 Majoritet för Morris 144

er, ju längre norrut vi komma, liksom växer detta nationellt: sloseriet med utrymme. De nordiska städer- na äro och haf af breda esplanader och obekodda tomter med några sträd- da hus eller enstaka byggnader här och där. I huvudstaden uttrar sig samma drag dels i den — för- öfvet vackra och hygieniska — rikede- men på öppna platser och parker, dels i den oproportionerliga massan kolosa- tala offentliga byggnader. Svensken kan helt enkelt icke bygga ett hus, då det gäller ett offentligt ändamål, afven om detta tillits något med två- tyddig rymd; han kan icke bygga annat än ett palats. Det underliga är att dessa palats somofast visa sig för främga och måste ersättas med andra. Detta kan bero del på samma sak: att svensken ej förtär att in- utätta sig, ekonomisera med utrymme, dels på att en allfort stor del af det- ta utrymme är så disponerat, att det ej kan tagas i anspråk för byggnads- tekniska ändamål. Öfverallt finna vi också ett meningslöst sloseri med hal- lar, trappor, korridorer och gårdar. Skol- och kaserjgårdar tillagas som exerserfalt. Jag besåg en gång en ka- serj och vandrade öfver dess ofant- liga gård, hvareid jag frågade den officer, som värdigt försvade mig, om mitt sällskap det hela, om denna gård i någon större utsträckning an- vändes för exercis och öfningar. Nej, mycket litet, svarade han, de försig- på på fallen utomkring staden. Men gården är beräknad så stor, att reze- mentet där kan uppställas på fullt. — Skall alla välldt krigsutrustat reze- ment samlas hit och afläga fröden? — Nej, så gör det inte till nu- gunda. Ärdningarna sändas di- rekt till orden lyder, allt efter som de linna bli färdiga. — Detta synes mig, är äkta svenskt; att beräkna gårdens storlek efter ett helt och hål- let icke detta som bevis på militärt sloseri! Ty just så gör det till på alla det offentliga lifvets områden. Svensken, skulle man kunna säga, le- des i sitt byggnad af sin omedvetna främd efter ensamhet och ölemärk omkringning sig, af ett omedvetet behöf af rum för sina drömmar, svejld vid för sina stammingsbjudor, och ej af vaken hänsyn till de verkigheter, hans byggnader äro ämnade att mot- svara.

Våra bondgårdar, isynnerhet i lan- dets norra delar, likna små byar. För hvarje förråd, hvarje särskild svälla nästan, bevrer man ett hus. Jag vet en ingalunda rik soeken, där präst- gården bestod af fertio hus. Skoen kostar ingenting och platsen ingenting; det är den nedlärda förestäl- lingen som likt alla sådana segt le- ver kvar, äfven sedan förhållandena ändrats. Och så fortsätta de nord- ländska storbönderna att till skytt uppföra sina gagnlösa sommarstugor, sina tomma öfverbygningar, som aldrig inredas. Den enskilde broder ut sig och sitt omkring sig i så vida kretsar han öskar; det finnes intet mot- tryck. (Forts. å sid. 4.)

Passagerarångare brinner på öppna hafvet.

Volturo.

I lördags ingick telegrafisk under- rättelse om en sjöolycka, som är en- stående i passagerartrafikens histo- ria och endast öfvertraffas af Titans olycksdåd. Hela torsdags natt gjorde lifbåtar- na förtäflade försök att komma till Volturo, men skogarna slozo dem åter och åter tillbaka, och icke förmå storten tidigt i fredags morse stillnade, lyckades man för de öf- verlevande från det dömda fartyget. Volturo var, enligt uppgift, väl ut- rustad med lifreddningsbåtar, till- räckligt många att rädda tusen per- soner, men den låga sjön eller birst på bätxerens eller panik bland pas- sagerarna ömtegitgjerle deras an- vändning med framgång. Man vet icke ännu med säkerhet hvilka orsaker, som utspåts på det brinnande farty- get, men mycket gifver vid landan- det af valet nog så obegripliga.

Tydligen blefvo de flesta lifbåtar, som utsettes från Volturo sönder- slagna eller kantrade de, hvarvid pas- sagerarna drunknade. Angaren Carmania på väg från New York till Liverpool var på 78 mils afstånd, då hon kallade på hjälp. Kapten Barr befallde trots stormen full fart och var den förste på platsen. Carmania följdes sedan af La Touraine, Minneapolis, Rappahan- nock, Ozar Narragasset, Devonian, Kronland, Grosser, Wilmott och Seydlitz. Men det var ömögilt för dem att göra något för passagerarnes räddning.

Den brinnande ångaren låg och stampade ut på hafvet med propel- lerna insnarjad i fartygets rigg. Pas- sagerarna samlades så långt från el- den som möjligt, och under hela da- gen kämpade öfverlevande och manskap förgäfvat för att släcka elden.

Natten kom, och sjön hade sig endast en smula. De tillkallade farty- gen lägo i en erkel med strålkastare riktade mot öfverlevande, afvaktande det första lämpliga ögonblicket att utsätta lifbåtar.

KL. 9 e. m. inträffade en häftig ex- plosion i maskinrummet och nu vån- tade man, att fartyget när som helst skulle sjunka. Under tiden hade flera af de skrällslagna passagerare, för- sedda med lifbåten, kastat sig i haf- vet. En af dem togs ombord på Car- mania.

Då den nya dagen rådnade, flöt förtäflade Volturo. Stormen hade aftagit och sjön låg sig. Från nästan alla fartygen utsändes lifbåtar, i hvilka kvinnor och barn först plac- erades. Man måste företaga flera fär- der, innan alla de öfverlevande hade räddats.

Volturo, som byggdes i London 1907, var en kombinerad frakt- och passagerarångare om cirka 8,000 ton. Den ägdes af Canadian Northern, som ömberättat utbytt den till Uranium Co. Förlosten beräknas till cirka \$400,000, och en försäkring på \$100,000 finnes.

UR SENASTE SVERIGE-POST.

Stor fabriksbrand — Prästen mörd- ren inför rätta — Stortade donationer — 10-årsjubileum

Folkbildningsförbundet i Stock- holm firade den 25 sept. sitt 10-års- jubileum. Bryggeridkare Anders Bjur- holm, som afled den 1 sept. har i sitt testamente gjort donationer till vär- derande andamål för öfver 300,000 kr. — Sjomannen K. O. V. Lansen, an- ställd i ångaren Cimbris från Göte- borg, omkom på kvällen den 24 sept. genom drunkning i Halmstads hamn. — En sten till lugnfästade af min- net af den tid, Bohuslans rege- ment varit förlagdt till Backamo exersis- plats har blifvit rest och afteck- nats under stora högtidigheter lördagen den 27 sept.

Regeringen har ut under höstens lopp emottä två viktiga betänkanden, af hvilka det ena gäller egna be- frågan och det andra reformering af den proportionella valmetoden. Rege- ringsförslaget läda dessa ärenden äro att vänta till nästa riksdag.

Ett uppsedeväskande själf- mord begicks härom dagen i Strom- parterren. Det var en 57-årig man, f. d. killarmästaren Axel Leonard Johansson, förr innehafvare af Skeppbrokällaren, som sköt sig en kula i hufvudet. Vapnet var en revolver.

Med Amerika-båten ankom till Göteborg den 23 sept. en äldre svensk- amerikansk, Jan Erik Aronsson, bor- dig från Bengtsfors i Dalsland. Han hade vistats i Amerika sedan 1880. Vid Nya kajen tog han bil för att fara till ett hotell. Uppkommen i bilen föll han död ner.

Under pågående troskning i Mal- berg i Östra Vingåker råkade den 25 sept. karkören Axel Ekengren, då han skulle passera öfver tröskenets matarbord, slinta och få ned en be- net i tröskenet, där det blef alldeles sönderkrossadt. Ekengren förlor- de bil till Flens lasarett, men afled på vägen dit. Han var 27 år gammal och gift.

På aftonen den 25 sept. begicks i Lindhamn, ett mord, hvarvid en 55- årig arbetare Braun blef skjuten af en 25-årig maskinist Kronberg. Mör- daren hade sedan en längre tid lyst ett outsläktligt hat till den mördade på grund af att denne, som varit kas- sör i en sjukkassa, af någon anled- ning utstiftat Kronberg från kassan. Mördaren var vid brottets begående något berrad, dock ej i högre grad än att han var fullt tillräknad för sina handlingar. Mördaren lyckades undkomma och är ännu fri, då detta skrives.

Natten till d. 25 sept. utbröt eld i Frankas smekstugfabrik i Jönka- ping. Ikonen loppet af en och en half timme var stora torkhuset nedbrun- net och elden hotade att kasta sig öf- ver till närbeliggna byggnader, hvar- för brandkåren koncentrerade sitt ar- bete på att skydda ömgifningarna. Midt under brandkårens energiska släckningsarbete rasade fabriken norra gavel, i fallet begrafvande tre brandsoldater. Efter förtäflade, an- strängningar lyckades man framdraga de tre mennor ur ruinerna. Två af dem voro ännu vid lif, men den tredje en stolmkare E. Wahlström, till- hörde räddverkarna, förtedde i en lifstreck. Han fördes omedelbart till Jönkingslasarett, där han efter en kort stund afled. De andra öfven för olyckan voro brandkorpschefen O. Nilsson och brandsoldaten K. A. Arleij. Den förstnämnde hade fått våldsamma kontusioner i huf- vudet, medan Arleij blifvit illa tilltygad på armar och ben af de ned- störtande tegelmassorna. Båda hade desamtom erhållit svåra brännskador. Hela det ömbergande lagret blef li- gornas rof. Man anser de uppskatta skadorna belöpa sig till omkring 2,000,000 kronor. Om eldens uppkomst vet man ingenting med bestämdhet, men förmodar att den förorsakats genom själfutlösning i en hög putsstoff.

Förnyad ransaktning hölls den 25 sept. med den för mordet i kon- traktsprosten Astrand häktade f. kyrkherden Nyström. Forsvarsadvoka- ten gjorde ett börja med ett par anmärkingar mot protokollet, som han ansåg i vissa delar vara öfver- öfveraktigare affattadt än med vittnessmå- len afsetts. Dessa anmärkingar rikta- des särskildt mot vittnessmålet angä- ende N:s förskingning af sparbank- medel. Åklagaren inlämnade emeller- til en motskrift från vittnet, som däri bestämt vidhöll sina uppgifter. Donaren höll nu ett längre förtör- med Nyström och gick honom skarpt in på lifvet. Särskildt sökte han få Nyström att förklara, från hvilken tid han först kunde minnas efter mor- det. Först svarade N. sväfvande, men härdare ansatt förklarade han, att han "troligen först fått veta om mor- det genom försäkringsbolaget. Hylander Nyström anställdes härligt med upp- ningen att litta sitt samvete och be- känna, hvartill Nyström svarade" att han ingenting kunde ångra eller be- känna, då han ingenting minde. Ny- ström beslogs för öfrigt upprepadt gånger med motsägnande uppgifter och svarade då som vanligt, att han ej

Sjuk monark.

Konung Gustaf insjuknar häftigt, nödgas afbryta sin resa till Dan- mark och intaga sängen.

Oroande rykten.

SVITER EFTER EN BLINDTARM- OPERATION.

Såsom vi i kortligt ömning i för- bidet nummer, meddelade ett telegram af d. 2 dennes: "Konung Gustaf insjuknade svårt i dag, under det han var på resa från Skaraborgs slott i Skåne till Aarhus för att på inbjudan af greve Frisenborg deltaga i ett jaktparti. Han tyngas att återvända till Skaraborg. Han kommer att föras härifrån till Stockholm, så snart han är kraftigt nog att kunna utfråda re- san.

Konungens lifmedikus, som tillkal- lat från Stockholm, sade i afton, att konungens tillstånd något förbättrats, ehuru det ännu var allvarligt. Ett rykte är i omlopp, att konün- gen har käftat.

Läkaren utfärdade tidigare på da- gen en bulletin, som angaf matrens af konungens sjukdom och slutade med de orden: "Konungens temperatur är normal och hans tillstånd ger icke anledning till oro."

Bulletinen meddelade äfven, att ko- nungen haft smärta allt sedan sin ope- ration för blindtarmsinflammation för tre år sedan och att plågan till- tagit betydligt på senaste tiden, hvil- ket nödvändigtvis en behandling, som kommer att binda honom vid sängen en tid framåt och gör det ömögilt för honom att egna sig åt statsangelä- gigheter."

Såsom man torde erinra sig, ope- rationen konungen för blindtarmsin- flammation den 7 febr. 1910 i Stock- holm. Först troddes det, att han led af magkatarr, hvarför sjukdomen ej egnades tillbörlig uppmärksamhet att börja med. Sedan likväl sjukdomens art konstaterats, operationen eger rum och sedan konungen återlämnat kraf- ter till en del, fördes han utomlands, tills han blef så frisk, att han kunde återvända och änyo öfvertaga rege- ringen.

PRESIDENTVAL I KINA.

Yuan Shi-Kai väljes till president af Kina för fem år.

Yuan Shi-Kai blef i måndags f. v. af kongressen vald till republikan Ki- nas president för en tid af fem år. Af kongressens 850 ledamöter voro 779 närvarande. En majoritet af två tred- jedelar af antalet ledamöter är nödvändig för val. Tre omröstningar voro nödvändiga för kandidaternas an- tal var 20. De flesta af dessa, inbe- gripet dr. Sun Yat Sen och dr. Wu Ting-fang, bortlemmerades emeller- til redan vid andra omröstningen. Den slutliga omröstningen ställde sig så att Yuan Shi-Kai erhöi 507 och Li Yen Heng, den tillfälliga vice pre- sidenten 179 röster. Valet varade i tolv timmar. Sedan de främmande makternas beskickningar i Peking underträttats om valets utgång ingick omröstningen från de respektive stormakt- regeringarna, i hvilka dessa erkände republikan Kina.

I torsdags installerades den nye presidenten i sitt ämbete under stora högtidigheter.

Nyupptäckt land.

Enligt ett telegram, som anlände till det ryska ambassadet i måndags, har ett nytt land upptäckts i de ant- arktiska hafvet af kommodör Wil- kitzyk. Landet sträcker sig från 60 mil norr om Kap Tseluykzin till 80 grader norr.

En dansk prins är att vänta.

Vid Panamakanälens invigning kommer Danmarks flotta att repre- senteras af kryssaren Valkyrjan. Bland befälet å sagde kryssare mär- kes den danske prinsen Axel, en son till danske kongens yngste broder, Waldemar. Den unge prinsen är född den 12 aug. 1888 och innehaf f. a. rangen af löjtnant i danska marinen. Kryssaren kommer troligen äfven att besöka New York.

Fruktade galenskapen.

Mrs. Theodore Hanson flydde i son- dags natt från sin broders hem i Northwood, N. D., sedan hon först borttagit myzantiden från fönstret och hoppat ned från ett tak. Hon sprang därefter två mil öfver prärien, klydd endast i sin nattdräkt, och då hon nådde Goose river, kastade hon sig däri och drunknade. Orsaken till den förtäflade handlingen lär vara fruk- tan för att blifva barn.

Sitt några år gamla barn hade hon kvarlättnat på taket, där det kort därefter påträffades, och hvarfrin det nedföts.

minde att han sagt så. Därpå vidtes förhör med 8 inkallade vittnen. Vid slutet af ransaktningen förklarade rät- ten målet hvilande i afsknakt på lä- kareundersökningen af Nyströms sin- nestillstånd och medicinalstyrelsens utlåtande.

SVENSK FORSKARE AFLIDEN.

Känd öfver hela den vetenskapiga världen.

Den 23 sept. afled i Lund profes- sor i botanik vid därvarande univer- sitet Bengt Lofthorn. Han var endast 45 år gammal. Född i Lund den 25 sept. 1868, son till professor V. E. Lofthorn, har han sålunda tillbringat den sidsvenska universitetsstaden hela sitt lif. Tidigt gjorde han sig bemärkt, framför allt som ledande själen i det studentkoret, som kallade sig "De unga gubbarna", hvares förän- ning uppgift var att "ömskapa världen", men i det förde mest i stannat vid ett något för ihärdigt hafvigt. Dessa unga män voro alla rikt be- gärade och hvar och en gjorde sig ett namn innan de i fortid skönlades. Hofdingen själf var den siste att falla.

Lofthorns blef till doktor 1893 och docent 1897. Ehuru som botanisk ve- tenskapsman översidrigt en af Sver- iges alla främsta spröjde det länge innan han fick en ordinarie lärare- plats. Detta berode på hans perso- nliga uppträdande i det utan utan min- sta hänsyn till höger och vänster med på allt som mönshögde honom. Det gjorde inte saken bättre att det oftast var hvar som angrep Hamburg har fler vänner och finnet som oftast fler författare än samun- gen.

Till professor i botanik vid Uppala universitet utnämndes han 1910 och året därpå till professor i samma äm- ne vid Lunds universitet. Medan hans vetenskapliga gärning är stor och erkänd är det dock för- sitt populära skriftställarskap hans namn är vidast känt. Det var sär- skildt till den socialdemokratiska tid- ningen Arbetet i Malmö han bidrog, och han var en mycket lifvig och högt aktad medarbetare på olika områden. I mångt och mycket var han en ytter- livhetsman. Han var hänsynlös i pro- letrik och hans åskade kamp och strid. Men hans begäring, hans ärl- ighet och hans mod att stå för hvar- den torde ingen kunna fränkänna ho- nom.

Hans själfständiga undersökningar af rubusarterna ha lämnat viktiga bid- drag till utvecklingsläran. På detta område var han en vätkänd auktori- tet.

Utöänd krigsfartyg.

Tyskland kommer att sända ett krigsfartyg till Mexiko för att be- skydda där boende tillidningar.

UPSALASÄNGEN.

Desse 100-årsjubileum d. 20—21 sept. storslaget.

Upsalasängens 100-årsjubileum firas den 20—21 sept. Förstnämnda dag hölls festkoncert i universitetets aula som var till sista plats fylld af en festlig publik. Bland hvilka märktes talrika repre- sentanter för akademistaden och i öf- frigt stadens honoratiörer.

Konserter inleddes med en versifi- cerad prolog af dr. E. N. Söder- berg, hvilken upplästes af förtäfla- ren. Allmänna sångens dirigent, di- rektor W. Lundgren, besteg därefter anförrerpalset, hvarepå konsertens musikalska del inleddes med "Låt dina portar öppna", utöfrad af skåtal myn- dande som forma medlemmar af all- männa sången. Ett af programets högtidsnummer var en komposition för två manskor och tonsörad af di- rektor Lundgren till Rydbergs kantat.

Konserterns slut utöfades sång- vare konserten sup på Göteborgs nation, hvarefter en kolkation var an- ordnad på studentkåren.

Följande dagen, söndag, hölls äfven festkoncert i universitetets aula. För att öfvervara högtidligheten an- lände med extratåg strax före kon- sertens början drottningen. Konungen hade anlänt tidigare på morgonen och öfvervärt gäststjörnen i dom- kyrkan. På universitetets stora trap- på togo deras majestät innan kon- sertens början på ett och samma tåg af sångare, yngre och äldre, upp- stände till 1,000-tal, tände därefter upp på den öppna platsen och utfr- de några festerländska sånger för konungparet. Studentkårens ordföran- de höll ett kraftigt förtäfland tal, hvarepå konungen svarade med ett hjärtligt tack, framförande sina och drottningens lyvöskningar till sån- garna.

Efter studentuppveaktningen egde konserten rum i aulan under ledan från början entusiastisk hyllning. I den stora kören syntes ett stort antal representanter för de senare decen- niernas Upsalasäng. Som solister med- verkade operasångaren Wallgren och dr Hybinette.

Konungparet återvände omedel- bart efter konserten med extratåg till Stockholm.

SVENSKEN FÖRST.

Löjtnant Charles Svenson skall lösa "Oregon" genom Panama-kanalen.

San Francisco har i dagarna be- sökts af en landsman som besträtt sig i den amerikanska flottan och genom mangarigt och pliktfullt arbete äf- fdragit sig beaktets och sina kamraters biförd och förtroende och vänskap på sin ryktbara färd, kring Kap Horn och när anser därför att en vid- väna öfverflyttning till detta land är förtäflad. Löjtnant Svenson är känd som en skicklig navigatör vid flottans sta- tion och hans duktighet i förening med hans popularitet bidrog till att han blef utsedd att utfråda det an- svarsfulla uppdraget.

Löjtnant Svenson, som vid 15 års ålder studerade vid förberedande skola, gick därpå till sjös, tog senare värfning i Florida Staternas flotta och avancerade inom densamma till löjtnant.

Löjtnant Svenson är son till den populäre kaptenen på kamalgården "Motala Ström", C. A. Svenson, och han bror för befälet i ångaren "Birgit".

Signe Rappe till Amerika.

I senaste hufvorna Sverigetidningar meddelas att löfsångerskan Signe Rappe engagerats för operapreträd- ande och ett 60-tal konsorter i Ame- rika under säsongen 1914—1915. Kon- trakt har i dagarna undertecknats med chefen för konsertbyrå M. H. Hanson i New York. Den celebra sän- gerskan kommer att uppträda i Ame- rikas största städer. Engagemanget lär vara synnerligt fördelaktigt för sän- gerskan.

Accepterar.

Hans Wilhelm Frederik af Wien, Tyskland, har antagit källisen till Albaniens tron.

UR SENASTE SVERIGE-POST.

Stor fabriksbrand — Prästen mörd- ren inför rätta — Stortade donationer — 10-årsjubileum

Folkbildningsförbundet i Stock- holm firade den 25 sept. sitt 10-års- jubileum. Bryggeridkare Anders Bjur- holm, som afled den 1 sept. har i sitt testamente gjort donationer till vär- derande andamål för öfver 300,000 kr. — Sjomannen K. O. V. Lansen, an- ställd i ångaren Cimbris från Göte- borg, omkom på kvällen den 24 sept. genom drunkning i Halmstads hamn. — En sten till lugnfästade af min- net af den tid, Bohuslans rege- ment varit förlagdt till Backamo exersis- plats har blifvit rest och afteck- nats under stora högtidigheter lördagen den 27 sept.

Regeringen har ut under höstens lopp emottä två viktiga betänkanden, af hvilka det ena gäller egna be- frågan och det andra reformering af den proportionella valmetoden. Rege- ringsförslaget läda dessa ärenden äro att vänta till nästa riksdag.

Ett uppsedeväskande själf- mord begicks härom dagen i Strom- parterren. Det var en 57-årig man, f. d. killarmästaren Axel Leonard Johansson, förr innehafvare af Skeppbrokällaren, som sköt sig en kula i hufvudet. Vapnet var en revolver.

Med Amerika-båten ankom till Göteborg den 23 sept. en äldre svensk- amerikansk, Jan Erik Aronsson, bor- dig från Bengtsfors i Dalsland. Han hade vistats i Amerika sedan 1880. Vid Nya kajen tog han bil för att fara till ett hotell. Uppkommen i bilen föll han död ner.

Under pågående troskning i Mal- berg i Östra Vingåker råkade den 25 sept. karkören Axel Ekengren, då han skulle passera öfver tröskenets matarbord, slinta och få ned en be- net i tröskenet, där det blef alldeles sönderkrossadt. Ekengren förlor- de bil till Flens lasarett, men afled på vägen dit. Han var 27 år gammal och gift.

På aftonen den 25 sept. begicks i Lindhamn, ett mord, hvarvid en 55- årig arbetare Braun blef skjuten af en 25-årig maskinist Kronberg. Mör- daren hade sedan en längre tid lyst ett outsläktligt hat till den mördade på grund af att denne, som varit kas- sör i en sjukkassa, af någon anled- ning utstiftat Kronberg från kassan. Mördaren var vid brottets begående något berrad, dock ej i högre grad än att han var fullt tillräknad för sina handlingar. Mördaren lyckades undkomma och är ännu fri, då detta